

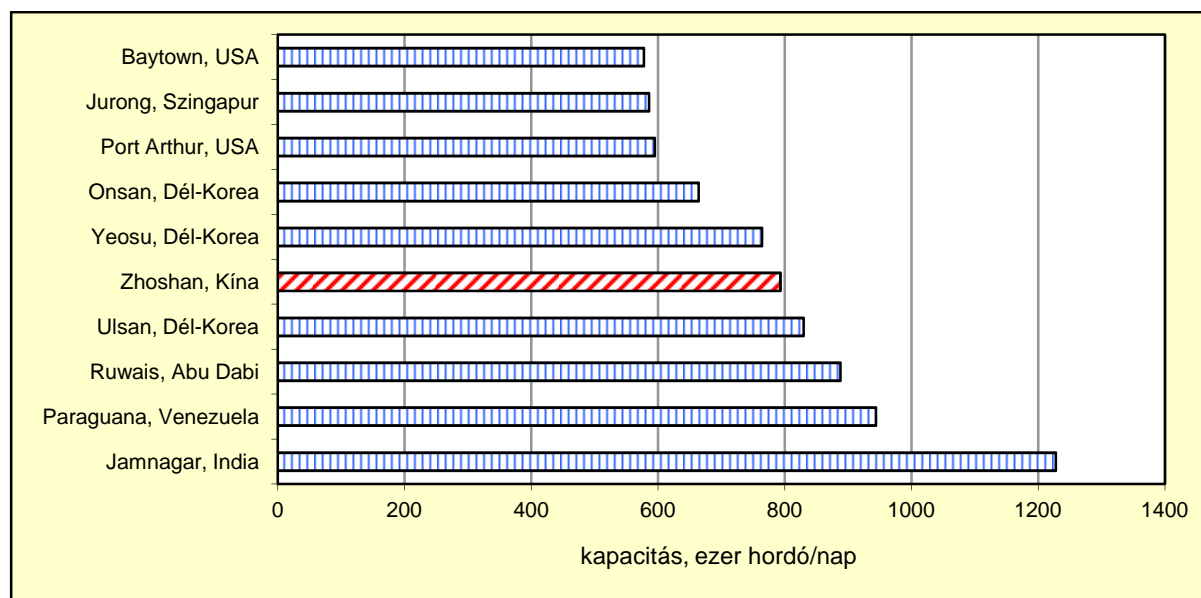
Az olajiparban változások várhatók

A Bloomberg cég egy nemzetközi gazdasági/pénzügyi tanácsadó cég, amelynek Bloomberg-Gadfly részlege a különböző forrásokban megjelenő híreket kommentálja. („Gadfly” angolul bögölyt jelent.) A következőkben egy Kínában felépítendő nagy kapacitású petrokkémiai vállalat létrehozásával kapcsolatos gondolataikat tolmácsoljuk.

Tárgyszavak: petrokkémia; olajipar; beruházás; Kína; iparpolitika; műanyaggyártás; környezetvédelem.

Egy vállalat, amely ma a világ egyik legnagyobb olajfinomítóját szándékozik felépíteni, bizonyára arra számít, hogy termékei – a benzin, a dízelolaj és a fűtőolaj – piacán vásárlókra talál. Ugyanezek a gyártmányok teszik ki az USA olajfinomítóiban előállított termékek kétharmadát.

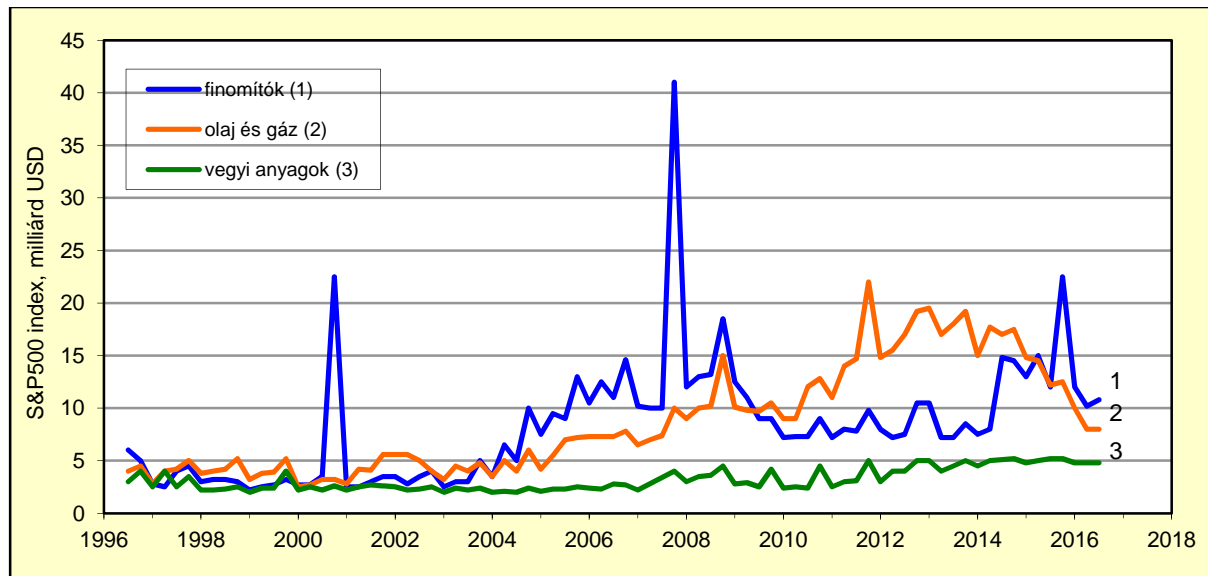
Tény, hogy a kínai Rongsheng Petrochemical cég Sanghajtól délre, Zhusanban (Chusan) 24 milliárd USD beruházással fel akarja építeni a világ 6. legnagyobb olajfinomítóját (1. ábra), de terveiben nem veszi figyelembe azokat a jelzéseket, amelyek szerint a lepárlók és finomítók hagyományos termékei iránt a jövőben csökkenő keresletre kell számítani, növekszik viszont a kereslet a műanyagok és a vegyipar alapanyagai iránt.

1. ábra A világ 10 legnagyobb olajfinomítójának feldolgozási kapacitása, közöttük a Rongshen még csak tervekben létező kínai gyára

A vegyipari alapanyagok – a vegyipari benzin és más szénhidrogének – az olajfeldolgozó iparban eddig mindig alárendelt szerepet játszottak, az USA statisztikai adatai szerint az ottani finomítók termékeinek 2014-ben mindössze 2%-át tették ki. (Egy korábbi adat szerint a világon felszínre hozott kőolajnak mindössze 6%-át használja fel a vegyipar, beleértve a világ műanyagiparát is.)

A Bloomberg cég adatai szerint az USA vegyipari vállalatainak beruházásai csak 1996 egyetlen negyedében haladták meg petrokémia beruházásait (2. ábra). A közelmúlt éveiben fellendülő gazdasági aktivitás ezen a területen is megpróbál változtatni.

2. ábra A petrokémiai vállalatok beruházásai a különböző ágazatokba 1996 és 2016 között S&P500 indexben kifejezve.

(S&P500: a Standard & Poor's 500 vállalat árfolyamát tömörítő indexe, 500 nagyvállalat részvényeinek kapitalizációval súlyozott mutatója, a világ legismertebb részvényindexe. A komponensek kapitalizációja 500 millió és 350 milliárd USD között van. Számos alapkezelő ezt az indexet használja a nagy vállalatok teljesítményértékeléshez viszonyítási alapként, ún. benchmarkként.)

A benzin, a dízelolaj és a fűtőolaj iránt megnyilvánuló kereslet alakulását, csökkenését hosszabb távon jelentősen módosíthatja az elektromos járművek és a generátorok új típusainak elterjedése, továbbá a megújuló energiaforrások kihasználásának növekedése.

A piaci viszonyokat jellemzi, hogy a Bloomberg New Energy Finance elemzője szerint a világ olajfelhasználása jelenleg naponként 18,2 ezer hordóval csökken, ami nagyon elenyésző mennyiség a világ közel 95 millió hordó/napi kitermeléséhez képest, de a csökkenés felgyorsulhat, ha az elektromos hajtású gépkocsik ára csökken.

Az üzemanyagok fogyasztása Kínában alighanem elérte a maximumát, és ugyanez érvényes a nyersolajra is. 2016 első negyedévében az Exxon Mobil kínai üzemáigai közül a vegyi anyagokat gyártó üzemág profitja volt a legmagasabb.

Szaúd Arábiában is előkészületeket tesznek arra az időszakra, amikor a közlekedésben a benzin felhasználásának jelentősége csökken. A királyi család egyik meghatározó tagja a Bloomberg News-nak 2016-ban adott interjúban hangsúlyozta, hogy a 2030-ig megvalósítandó gazdasági reform legfontosabb eleme a petrokémiai ipar fejlesztése. Az év folyamán a szaúdi szuverén vagyonalapok 3,5 milliárd USD-t fektettek be az *Uber* taxiszervezetbe.

A klímaváltozás csökkentése érdekében tett globális erőfeszítésekbe a műanyagok „végórája” jobban beleillik, mint az üzemanyagok elégetése. Az energetikai vállalatok olajtartalékaiknak kevesebb, mint a felét tudják majd eladni, ha sikerül elérni, hogy bolygónk hőmérséklete ne emelkedjék 2 °C-nál többel. A műanyagok csekély hányaduk miatt azonban csak kevéssé fogják befolyásolni a napi olajkitermelést. Ez tehát nem indokolná, hogy a kőolajból inkább műanyagot gyártsanak, mint üzemanyagot. A műanyagoknak egyébként rossz az ’imázsa”, sokan azzal gyanúsítják őket, hogy jobban terhelik a környezetet, mint az alternatív anyagok. Ezt alapos vizsgálatok cáfolják (lásd a keretes szöveget). Helyettesítésük egyébként is nehezebb lenne, mint a benzin és a fűtőolaj helyettesítése. Kérdés, hogy ez a tény indokol-e 24 milliárd USD értékű beruházást egy új, nagy kapacitású olajfinomítóba.

A finomítóban 10,4 millió tonna/év aromás vegyületet állítanának elő, (ezekből polisztirolt, poliamidokat és más polimereket gyártanának), ami háromszorosa az indiai Reliance Industries globális gyártókapacitásának. Ez az indiai cég a tulajdonosa a világ legnagyobb finomítójának, amely az indiai Jamnagarban található. Az új kínai petrokémiai kombinátban évente 2,8 millió tonna etilént is gyártanának. Az etilényártás egyébként az alapanyaggyártás egyik legsikeresebb ágazata volt az elmúlt években.

Az is lehet, hogy a Rongsheng egyszerűen lehetőséget lát arra, hogy a közelmúltban liberalizált kínai olajfinomító ágazatban rátegye a kezét a kínai állami olajtársaságokra, és kihasználja a műanyagok jövőjére vonatkozó optimista előrejelzéseket, továbbá hogy megindokolja fő tevékenységének, a szálgyártásra szolgáló poliészter termelésének korlátozását. Aligha ez lenne az első olyan eset, amikor egy zavaros kínai cég óriási beruházást eszközöl egy krónikusan túlkapacitásos iparágba a gazdasági szükségesség minimális figyelembevételével. De ha a Rongsheng kockázatos vállalkozása mégis jól sül el, az önmagán túlmutató siker lesz. Pl. útjelző tábla az olajipar túlélésére az alternatív energia világában.

Összeállította: Pál Károlyné

Fickling, D.: One word: Plastics = www.bloomberg.com/gadfly/articles/2016-09-22/one-world-plastics

www.quattroplast.hu

A különböző csomagolóanyagok környezetre gyakorolt hatásáról nehéz elfogulatlan kutatási eredményekhez hozzájutni. A tanulmányok legtöbbször a csomagolócégek és a kereskedelmi egyesülések támogatják, amelyek érdekeltek a kapott eredményekben.

Egy 2014-es tanulmányban arra a következtetésre jutottak, hogy ha a csomagolóanyagként alkalmazott műanyagokat alternatív anyagokkal váltanák fel, az USA-ban 129-153%-kal növekedne az üvegházhatású gázok emissziója a nagyobb energiafelhasználás, az alternatív anyagok újrahasznosítása és nagyobb tömege miatt. Meg kell jegyezni, hogy ezt a tanulmányt két észak-amerikai vegyi- és műanyagipari csoport rendelte meg. Hasonló eredményeket publikáltak egy 2010-ben készített tanulmányban is, amelyet az európai műanyagipar támogatott.

Ezek az eredmények azonban nem térnek el jelentősen a kevésbé érdekelt szervezetek tanulmányaitól. Az Egyesült Királyság kormányának megrendelésére 2011-ben készített tanulmányban pl. megállapították, hogy a kereskedelemben használt hagyományos műanyag zacskók teljes élettartamuk alatt kevesebb üvegházhatású gázt emittálnak, mint a biodegradálható vagy a biopolimerekből készített zacskók, továbbá hogy a papírzacskók környezetre gyakorolt hatása is nagyobb, ha legalább négyszer nem használják őket újra. A pamutszálból vagy szintetikus szálból készített tasakokat legalább 173-szor, ill. 14-szer kell újra felhasználni, hogy környezeti hatásuk a mai szokásos zacskókénál kisebb legyen. Ez a tanulmány a legelőnyösebb megoldásnak a polipropilénből készített szintetikus tasakokat tartja.